

MAGYAR KURIR

Bétsből, Kedden, Januarius' 18-dikán 1820.

Frantzia Ország.

A' Monitör kiadta azon jegyző könyvek' rövid summáját, mellyet az Ország' Cancellarius az Orleani Hercege' fiának születéséről, néhány Paireknek, a' Fő Ministernek Gróf Decazesnek, 's az ezen czeremoniára különösen kinevezett még két más tanuknak jelenlétekben készített. Ebben fordul az is elé, hogy a' Királyi familia' ezen új csirájának egész neve, a' Király' parancsolatjából, ez: Pen-thievrei, Károly Ferdinánd Lajos Filep Emanuel, Herceg.

Megirtuk hűzelebbi levelünkben azon feleletet, mellyet a' Király Dec. 31-dikén a' Követek' kamarájától hozzá küldetett követségnek új esztendeji köszöntésére adott. Most itt következnek a' Gazette-de-Francéből még egy pár ilyen feleletek: —

A' Király' testvére Monsieur így felelt a' Páirkamara' követségének: „Megillétődtem a' Páirkamara' gondolkodása által; nem is kételkedtem én ezen soha; az a' bizonyosság azonközben, mellyet ezen kamara, a' maga gondolkodásáról az utolsó ülésben (Dec. 28-dikán) mutatott, a' szívem' fenekére behangzott.“ — Marschal Davoustnak ugyan ezen Királyi Princz ekképpen felelt: „Köszöntésemet teszsem (Complementet csinállok) Marschal Ur! az Urnak azért, hogy ezen ülésben a' kamarának organumul szolgált.“ — Erre a' Marschal így szolgált: — „Uram! én csak azt mondam-ki

szóval, a' mit mind ezek az Urak véllem egygyütt egyenlően éreznek.“ — Erre a' Princz ismét felelt, ekképpen szollván: „Marschal Ur! annak is különösen örvendek, hogy ezen alkalmatossággal az Ur vala a' Szószolló.“

Jeles megjegyzés, hogy a' különböző gondolkodású Francia Ujságírók, ily magában nem nagy fontosságú tárgyra nézve is, oly különböző indulatot mutatnak-ki, mint példának okáért csak az itt következőkből is nyilván kitettzik: *A Journal-des-debats* szerencsét kíván a' Királyi Princznek ezen hodoltaláshoz (nyereséghez), a' Marschalnak pedig temjénnel füstöl azért, hogy a' Hydrának első fejét elütötte: a' Renommée ellenben azt juttatja eszébe az Olvasóknak, hogy Marschal Davoust volt az, a' ki még 1815-ben azt proklamálta: Hogy a' Bourbonok Francia-Országának semmi kezesését nem mutatnak; 's hogy ugyan ő 1792-ben Augustus 10-dik napja után, a' Conventben, a' Király' letéttetésének adhaereált (*)

(*) (Ezen Deák kifejezést itt csak azért tartottuk-meg, hogy láttuk, hogy ezt, a' Német írók is, a' Francia író után mind megtartották. Egyéb eránt így is kitchettük volna a' dolgot: Letéttetésére votizált. Mind egygyet teszen, 's így is Deák szó van benne. — Abban a' Páirkamara Dec. 28-dikán tartott ülésében az által különböztették-meg magukat a' Pairek, oly nagyon, hogy a' Királyi Princz Monsieur ezen köszön-

és' alkalmatosságával a' Követség' Szószollójának gratulálni méltóztatott érette: Hogy a' Pairek a' föl esztendei előre való adót, mellyért a' Követek' kamarájában a' tudvalévő mérges vetekedések előfordultak, ők (a' Pairek) oly nagy meggyőzéssel meghatározták, hogy 147-ten lévén jelen az ülésben, csak 9-czen találtatták köztök, a' kik ellenzettek).

A' Párisi Magistrátusnak ekképpen viszszoneozta a' Király az ő új esztendei jó kívánását: „Megilletődtem az én Jó városomnak Párisnak Magistratusa' gondolkozása' kifejtetése által, én is kívánom, mint, ti, hogy esztendeim nyuljanak; de csak addig, míg népemnek használhatók.“

A' Gazette-de-France szerint a' Bassano-i Herceg Párisba vissza érkezett — sőt Generalis *Vandamme* is vissza érkezett, de ő még nem ment Párisba, hanem csak jószágain nyomult meg. — Mostanság többek is nevezettek meg, kik a' Királynak nem régen kihirdetett Rendelése szerint, a' számkivetteltől hazájokba visszaérkeztek.

* * *

A' Francia Ország és Anglia között fennállhatott kereskedési körülállásokról, ily két nevezetes okoskodás fordul elé egy Anglus és egy Francia Ujságban: —“

„Azt beszéllek, így szoll a' Morning Chronicle, hogy Nagy Britannia és Francia Ország között kereskedési alkú volna munkában, a' melynek ereje szerint a' Francia földnek bizonyos termései Angliába, és az Angliai fabrikáknak bizonyos szerzeményeik Franciaországba ezentúl be fognak bocsáttatni. Ezen nagy tárgyra nézve egy józan okossággal bíró ember se ítélhet másképpen, mint Pitt ítélte: „Francia Orzágnak megmivelt földje (e' volt a' Pitt' ítélete) 7-szer

annyi, mint Angliának megmivelt földje; mindazonáltal Francia Orzágnak esztendei durva (nem kidolgozott) terményei még is csak 195 millió font Sterlingekre, az Anglia' terményei ellenben 219 milliókra becsülhetnek, melyből a' következik, hogy Francia Ország a' magájeit, ha több eladásra való utakat nyithatna nekik, feljebb fogná emelni, Anglia pedig, a' melly vas és kő-szén dolgában bővülködik, a' maga manufaktúrájának kiterjeszkedést szerezhetne, 's e' néki utat nyitna arra, hogy szomszédjaitól oly terményeket hozhasson magának, melyeket maga csak nagy költséggel természet

Erre a' Párisi Constitutzionel ekképpen felelt. — „A' Londoni Morning Chronicle azon iparkodik, hogy nekünk a' Chaptal' trutzára megmutassa azt: Hogy a' mi manufaktúráink soha se' fognak arra a' poltzra emelkedni, hogy az Anglusoknak manufaktúráikkal vetélkedhessenek; Hogy a' mi javunk azt kívánnyá, hogy mi csak mezei munkával, szántással vetéssel, foglalatoskodjunk; 's Hogy a' Francia Ország és Anglia között fennálló békekészes állapotban egyedül csak annyit kívánhatnak ezen két Országok' népei egyik a' másikának Országlószekétől, hogy a' vámfizetéseket szállítsák ha csak mi kevéssel is alább. Mi azt telyességgel nem tagadjuk, hogy Angliára nézve nagyon hasznos lenne, ha a' maga manufaktúráji által a' miéjink' helyét elfoglaltathatná: hanem arról telyességgel nem vagyunk meggyőzöttetve, hogy nemzetünk hajlandó volna arra, hogy a' barátságának ily bizonyosságát mutassa szomszédaink eránt. Sőt még azon is kételkedünk, hogy Ministereink hajlandók lehetnének valami effélének cselekedésére, sőt, hogy valami más Ministerium is magára valólni akarná azt; hogy kereskedésünket semmivé tegye, 's Francia Or-

szágot valamely más idegen Ország' industriájának prédául adja.

Belgium.

Hágából így irtak Dec. 29-dikén: — „A' Státus' költségeinek 's jövedelmeinek (az úgynevezett Budgetnek) tiz esztendőre lejendő meghatározatása, 's az 1820-ra kivántatott rendkívül való költségek, mellyek a' Finantziái Ministerium által jóváltattak vala, a' második kamara által yissza vettvén, ez itt nagy felérzékenyülést okozott. Azonnal Kabinéti tanács, a' következő napon pedig Státustanács tartatván, 's ebben az Orániai Princz is jelen lévén, a' volt a' tanácskozás' tárgya, hogy a' Státus' foglalatosságainak fennakadását megakadályoztatni miként lehessen, 's oly határozás tétetett, hogy provisoriai módon nyoltz hónapra való adónak a' lefolyt esztendő béli mérselkés szerént való meghatározatása kívántassék a' törvényhozó kamaráktól, melly végre ezek December 27-dikére összehivattatván, ez azt, mint már említettük, meg is határozta.

Német Ország.

Kasselben, a' Marburgi Univerzitásbéli tanuló ifjúságra nézve új törvények határozattak, a' mellyeknek summás foglalatja ennyiben áll: — „A' tanulóknak, általjában vettvén semmi névvel nevezendő 'politikai egyesület' tagjává vagy részesévé nem szabad lenni. A' kik valami effélében részesülnek, azonnal a' Criminalis ítélőszék' kezébe adattatnak, 's a' lázzadási és árulási közönséges törvényeknek foglalatjok szerént büntettetnek. Ha valamely tanuló ilyen egyesületben való részesülésért az Univerzitásból relegáltatik, az a' Hassiai Státusokban soha semmi hivatalra fel nem

vétettetik. A' Duellálásban történő veszedelmes megsebesítés vagy ölés is ezen criminalis törvények alá vettetik, 's ezek szerént büntettetnek. Költsönözni szabad a' tanulóknak, de csak valóságos szükségseikben és nem luxusra.

Az a' Hamburgi tudósítás, hogy ott egy egérkövel terhelt hajó elsüllyedvén, az edények abroncsai elpattantak, 's a' kiomlott egérkö az Elbe vizét úgy megmérgecsitette volna, hogy egy kutya, melly abból ivott, azonnal megdöglött volna, az újabb tudósítások szerént csak ennyiben valóságosodott meg, hogy egy csajka, mellyen néhány láda egérkö volt, felfordult ugyan, és a' ládák a' vízbe estek, de oly hamar kihuzták őket abból, hogy az abroncsa vagy kötése egynék is fel nem szakadt, és a' hírlelt szerencsétlenségek csupa költött hírek voltak, mert a' vízbe csak egy morsa egérkö is a' ládából ki nem eshetett 's nem is esett.

Prusszia.

Itt a' Ministeriumban, mint a' Berlini újságok is megemlítik, nevezetes változások fordultak elő: — Hadi Minister Boyen Ur az elbocsáttatást megnyervén, a' Rénusi tartományok' volt Kommandánsa Hacke Ur tétetett Hadi Ministerré; — Továbbá Statusminister Beyme és Belső Minister Humbolt Urakat, valamint a' Státustanács és a' Státusministeriumbéli foglalatosságoktól, úgy az egyenesen kezeik alá tartozott Ministèregektől is, az elsőt tudniillik az Igaságtévő, ezt pedig a' Belső Ministerségtől, addig, míg munkáiknak folytatására őket ismét elé szollítaná, feloldozta, 's az elsőnek foglalatosságait Státus- és Justice-Minister Kircheisen, a' Báró Humbrét pedig Statusminister Schuckmaun Urakra bizta a' Király.

A' B a v a r i a i Ujságokban ily Berlini tudósítás fordul elé ezen változásokra nézve Jún. 3-dikáról: — Báro Humbolt és Beyme Urak a' Ministersegből elbocsáttatának. A' mit a' történet' okairól beszéllnek, nem bizonyos: de bizonyos az, hogy mi ő bennük megkülömböztetett talantomokat veszünk-el, kiváltképpen Humbolt Urban. Mondják, hogy az új Hadi-rend heves vetkedéseket okozott volna a' Státustanácsban 's Minister Boyen, Grollman, Beyme, és Humbolt Urakat ez indította arra, hogy elbocsáttatásokat kérjék. Az új Hadi-rend' készítőjének Gróf Gnesenaut mondják lenni. A' plánum által költség-kiméllés. erányoztatik."

A' Királytól ilyen kabinéti parancsolatot vett a' papi, tanulási, és Orvosi dolgokra ügyelő Minister Báro Altenstein: — „Professor *De-Wette* azon levélnek *copiáját*, mellyet ő ezen esztendőben Mártzius' 31-dikén *Justic-tanácsos Sandnak* özvegyéhez (a' Sand' anyához) írt, általjában valóságosnak lenni megésmerte, 's az ezen aszszony fija' gyilkos cselekedetének a' levélben kifejeztetve lévő helybehagyását menteni iparkodott, a' mellyel egy Istentudomány és Erkölcstanító Professornak hivatala fenn nem állhat, és meg nem egyezik. Én megsérteném lelkiesmeretemet, ha az ifjúságnak tanítását tovább is oly emberre bizattatva maradni hagyánám, ki az orozva való gyilkosságot bizonyos feltételek alatt menthetőnek tartja; melyre nézve ezennel az *Urra* bizom, hogy Professor *De-Wettét* a' tanítói hivatalból bocsássa-el. *Berlinben* Sept. 30-dikán 1819-ben."

Azt a' levelet, mellyet Professor *De-Wette* a' Sand' anyához írt, a' Német Orzzági, nevezetesen a' *Würtembergi* és *Bayariai* újságlevelek kihirdetvén, így lett az a' következése, hogy *De-Wette* a'

miatt elvesztette a' Professorságot. Ő ez által a' Sand' anyját 's familiáját, mint a' kikkel barátságban élt, vigasztaloi kívánta. A' Sand' cselekedetét nem csak törvénytellennek, 's a' *Bíró* előtt büntetésre méltónak, hanem közönségesen vétetve erkölctelennek, 's az erkölcsi törvényekkel ellenkezőnek lenni esmeri, 's azt mondja, hogy arra, hogy a' rossz, rossz által tétetődjék jóvá, ő se tanácsolhat senkit, hanem inkább arra, hogy a' rossz jó által tétetődjék jóvá, 's hogy jó tétel által kell rajta erőt venni. Hanem azt mondja, hogy, ha megtörtént cselekedetről van szó, már ekkor még is csak a' cselekvőnek meggyőztetését 's indító okait, és nem a' közönséges törvényt kell a' cselekedet' erkölcsi mérséklésül fel venni. Ezeknek előre való hocsátása után onnét veszi-fel *De-Wette* az aszszony-vigasztalására írt principiumait, hogy az ő írja tévedésből vétemedhetett ezen cselekedetre 's talám az indulatosságtól se lehetett egészen szabad. Így folytatja *De-Wette* ezen principiumokon fundált okoskodásait sokáig, 's végre így fejezi-bé szavait: — „Gyakran a' legnemesebb esik porba. Tisztelt barátom-aszszony! Vegye elméjébe ezen megjegyzéseket, győződjön-meg ezekről minden ellenmondások ellen is. Ezen rendkívül való gyermeket az aszszony szülte és nevelte; az aszszony tehát az, a' ki ötlet értheti, becsülheti, 's annak önn' tettése szerént választott sorsát, bátorsággal és elszánással hordozhatja. Az Isten, ki a' gyengékben is erős adjon aszszonyságodnak erkölcsi erőt."

Elegyes Dolgok.

Egész London városában külső városával *Westmünsterrel* 's minden hozzátartozókkal egygyütt vévén, az 1818-dik esztendő *Decemberének* 15-dik napjától

fogva 1819-ben Dec. 14-dikéig: 12,574 férfi és 11,726 leány, mind egygyütt 24,300 gyermekek születettek; meghaltak 9671 férfi és 9557 asszony, mind egygyütt 19,228 személyek.

Berlinben a' lefolyt esztendőben 3408 férfi, 3156 leány, mind egygyütt 6564 gyermekek születettek, meghaltak 5991 személyek, tehát a' születtek száma 573-mal multa felül a' halottakét. A' gyermekek közt 1641 zab-gyermek találtak. Házossági életre lépett 1655 pár személy.

A' Londoni Timesben így ír Sept. 2-dikán egy tengeri tiszt a' Szent Ilona szigeténél strázsáló hajós seregtől: — „Bonaparténak jó egészsége van; némi-lykor ki is lovagol, de úgy látszik, hogy nem akarja hogy valaki lássa; mihe-lyest valakit meg szemlél, azonnal vissza tér. Gondolják, hogy Gróf Montholon is nem soká el fog onnét jöni, 's azután semmi nevezetes Frantzia nem leszen Napoleonnal. Elszóktethetése csupa lehetetlenné tétetett. Ejjelenként fegyveres tsajkák olákhodnak szüntelenül a' sziget körül. Egy hadi hajó, melly leg-távolabb áll a' kikötőhely előtt, minden érkező hajókat megállít és kikérdez, egy más hadi hajó pedig, melly a' kikötő-helyhez legközelebb strázsál, a' kiindu-lókat állítja és vizsgálja-még. A' Bonapar-te' házához vívő útakat szorosan strázsál-ják; a' szigetnek minden kiálló csucsa-ira ágyuk vagynak lőszegezelve. A' Kor-mányozónak engedelmé nélkül senkinek se szabad a' szigetre kilépni; a' kik erre engedelmet nyerne, neveiket, rang-jokat, 's a' többi, beadni kénytelenek. Előbb mindent szorosan megvizsgálak az Anglus tiszték, minekelőtte valamit Bonaparténak által adnának. Az eleség szörnyű drága. Egy lúdát, ha az Anglus Schillinget félforintra számláljuk, 20 forintért adnak.

Spanyol Ország. — A' Radixsi nagy expedízió fő vezére Gr. Calderon egész-

szen néki adta magát a' seregek' új org-anizáltatásának, mellyek a' Sargahideg miatt okoztatott szökések által nagyon megfogyatkoztak. Azon 6000 embereken kívül, a' kik egyenesen a' Morillo se-gítségére fognak elsietni, maga Calde-ron az ő számos Stábjával, azon sereg-gel fog elevezni, a' melly legalább is 15 vagy 18 ezer emberekből áll, 's Buenos-Ay-resnek meghódoltatására van kirendel-tetve. Csak a' kár, hogy a' seregek ezen messzire folyó, a' katonáknak csak ve-szedelmeket, fáradtságot, de nagyon ke-vés győzedelmi koszorút mutató hadako-zásra, nem jó szívvel mennek.

B é t s.

Itt, az ispotályokat is ide értvén, a' mult esztendőben 5033 meglett férjfiu, 2884 asszonyszemélyek, 2935 fiu, és 2649 leány gyermekek, mind egygyütt 11,501 személyek haltak-még, a' melly szerént minden napra 31 halott jut által-jában. Azt is mutatja a' holtak' láistro-ma, hogy 1819-ben 451-gyel multa felül a' halottak' száma az 1818-bélieket. A' legidősebbek között 31-gyen találtattak, kik a' 90 és 100 esztendők között haltak-még; 105 esztendőt értek ketten.

A' forró és rohasztó hideg 466, a' gutta vagy szélütés 458, a' fene 800, a' tüdőgyulladás 158, a' hasmenés 99, a' vízkorság 1589, a' tüdőrohadás 1478, a' szározbetegség 1526, a' torokfájás és torokgyék 125, a' himlő 100, egyéb sze-rencsétlen esetek 97 embereket öltek-meg.

Az egész városban a' külső városokat is mind ide értvén, 6491 fiu és 6155 le-ány, mind egygyütt 12,624 gyermekek, tehát 88-czal többek, születettek, mint 1818-ban. — 524-gyen, kik halva jöt-tel-el, nincsenek ide számláltatva. — A' születettek száma 1125-mal multa fe-lül a' halottakét. — 2583 házasság esett, tehát ez is 160-nal multa felül az 1818-béli házasságok' számát.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Báró 'Sennyei János.

Midőn a' gondolkodó ember elszomorodva nézi, mint rogy az emberi nemzet a' maga hajdani vadabb erejéből 's tisztaságából alább meg'alább, 's az alacsony Énség (egoismus) 's a' pillongás' neveléséges vágyja mint öli-el a' szívnek minden nemesebb érzéseit, 's a' városi kicsinosulás mint súllyeszt-el bennünket a' vétkek' és esztelenségek minden nemei közé; hogy midőn régibb korainkra tekintünk vissza, nem let el nem borzadnunk: elbűsülésünkben annak látása nyújt vigasztalást, hogy a' Természet mindég hasonló marad magához, ha munkájában hasonlatlannak látszik is, és a' mit eggyeser a' szám által tett, most eggyes, de annál nagyobb példák által teszi. A' maszlag' elbűsítésében sem holtli bennünk a' kötelességhez vonzó hűség 's a' Nagynak szeretete, 's ha a' régibb idők a' magok Hőseikkel dicskedhettek: a' mi korunk is nevezhet egy Eszterházy Károlyt, Batthyáni Ignátot, 's azt a' nem csak tiszteletet hanem szeretetet is érdemlő Szepesit, kit Fejedelmünknek igazsága Egri Kánonokságából, mellynek gazdag jövedelmeit a' Nyíregyházi szép és nagy Templom' felépítésére, az Egri Lycéum' Bibliothecájának öregbítésére, a' szegények' felsegélésére és sok nagyreményű ifiaknak tulajdon asztalánál 's szemei előtt nevelésekre, 's Literatúránk' gyarapítására elkölté, egy esztendő alatt elébb ugyan Kis-Préposttá teve, majd az Erdélyi Püspökségre emelt; a' mi korunk is nevezhet egy Széchényit, egy Festeticset, egy Teleki Sámuel és Lászlót, 's két Márczibánt, örök díszeit századunknak. 'S azon nyolczszáz év ol-

ta, mellyeket Nemzetünk Európában töltött, volt e Dietánk, melly úgy jegyzette volna ki magát fényes hazafisága által, mint a' melly kevés napok alatt úgy rakta-fel áldozatait 1808-ban a' llaza' oltárára, hogy ezt a' pénzetlen Nemzetet a' pénzes Angol is tisztelettel vala kénytelen tekinteni?

Zemplény a' maga Birtokosai közt eddig is dicskedheték Mélt. Báró Sennyei János Cs. K. Kamarás Úrral, ki a' köz jót sok cselekedete által segítette: de ez a' tiszteletet érdemlő Hazafi, most, közelítvén kímulásának ideje, nevére elhalhatatlan fényt von, hasonló a' Naphoz, melly reggeltől fogva estiglen jöltévő szelíd fényben ragyogott, 's csak éppen elenyésztekor tör-elő sugárzó özőnénk egész nagy fényében. Maradéka egyik legrégibb és legnevezetesebb házainknak nem fecsérelte-el külföldi haszontalan járkalások 's a' még haszontalanabb külföldi lakás 's a' czitra élet által gazdag birtokának jövedelmeit; hanem bölcs megelegetésben 's esendes nagyságban élvén jószágai között, 's a' mit mások nyugtalanul keresnek, soha nem áhítván, azért gyűjtött, hogy boldogíthassa a' 'Sennyeiak' utolsó sarjadzatjait, kltre, maga atya nem lévén, ősi birtokai szállani fognak, hogy a' Hazát 's annak segédet-kívánó síjait támogathassa.

Pesti és Bécsi Újságleveleink már elhirdeték egy részét annak, a' mit ez a' nagy Hazafi tenni szándékozik, elhirdeték a' Vármegyének hozzá intézett Köszönetét. Mi Levelét közöljük itt, mellyre az említett Köszönet válasz volt:

„Tekintetes Nemes Vármegye! Vég-ső, meghatározott és változhatatlan Rendelésemet itten bezárva bemutatván, alázatos tisztelettel arra kérem, hogy ezt

„a' Leveles-tárba betétni, 's halálommal felnyitván Generális Gyűlésben felolvastatni, 's egész biterjedésében atyai fő hatalommal végre hajtani méltóztassék.“

„Tel. Nemes Vármegye, örömmel eltelve emlékezem azon boldog időkre, mellyeket első ifiúságomtól fogva ezen T. N. Vármegye' kebelében eltölteni szerencsém volt. A' nyugodalom', csendesség', és megelégedés' gyönyörűségeivel élvén, vallyon jól folyt életemet, 's a' még hátra lévőt, tehetném e mással egyébbel edesebbé, mint azzal, ha a' T. N. Vármegye eránt viseltető buzgó tiszteltemet még életemben megbizonyítom, 's az örökös haládatosságot maradékaimnak is kötelességül teszem? Illy célból 1) Tíz ezer forintot úgy fundolok, hogy a' jövő 1820 eszt. Május 28dik napjától fogva ennek interese esztendőnként a' T. N. Vármegye' Cassájába folyjon, 's ebhől a' segedelemért folyamodó szerencsétlenek segítsenek; 2) Ismét tízezer forintot, mellynek intetését halálom után Successoraim, rendelésénél fogva, hasonlóképen esztendőnként befizetni, 's ez fele részében az Elméjekben-megháborodtaknak, más felében pedig az árváknak gyámolítására minden Vallásbeli külömbség nélkül fordítassék. Minthogy pedig a' 'Sennyciek' defectusával az egész Legátum a' T. N. Vármegye öröksége 's tulajdona lenne: alázatos tisztelettel arra kérem, hogy mint Atya és Örökös, rendelésemre felvigyázzni, azt időről időre teljesíteni, 's mind engemet mind Successoraimat kegyességében 's barátságában megtartani méltóztassék. Örökös tisztelettel maradván Bélyben Novemb. 12dikén 1819.“

Képviselője szóval jelentette, hogy végső akarata felől még most többeket jelenteni nem engedi a' tilalom: de a'

Rendek megértették, hogy itt szertelen nagyságú 's bölcs végzések forognak szóban; olly végzések, mellyekhez hasonlókat még nem nagy számban láttunk. Nem elégedvén-meg tehát, hogy a' jötét a' már ismért Levél által köszöntessék-meg, kiküldék második Al - Ispánunkat Tekint. Magyar-Szögyéni Szögyéni Ferencz Urat 's Báró Wécsey Pál és Szirmai Antal Táblabíró, Fő Szolgabíró Szent-Iványi Károly, Vice-Fiscalis Szikszay János, 's Esküdt Buzogány Ferencz Urakat, kik Bélyben, Decemb. 5dikén megjelentek, a' tisztelt Betegnek nemes szándékát megköszönték, 's tőle az egész Megye' nevében búcsút vettek. A' vizi-kór-ságban szenvedő Méltóság felöltözve evett Vendégei között, 's ez reménységet nyújt, hogy még nem mingyárt fosztatunk-meg tőle. Hogy az ég hátra való napjait szenvedhetőkké tegye, 's könnyű elszunnyadás által kapja-ki közzülünk, ezt velünk együtt minden Jók óhajtani fogják.

A' nagy tetteknek az a' következése szokott lenni, hogy másokat felvernek elfásulásokból, 's hasonló tettek tételére intenek. Szüljön a' nagy Nemzet több 'Sennycieket! Ennek példája is bizonyítja, hogy a' szív csak ott dicsőítheti-meg magát, a' hol a' fej a' bolondságok' minden nemeitől tisztán maradt-meg.

* * *

Nagy Károlyi Gróf Károlyi István Urat, a' Herczeg Lichtenstein Regiment-jebéli Hadnagyot, ki most Franciaországban folytatja utozását, hogy jeles tapasztalások által magát a' Királynak, és Hazának szolgálatjára annál tökéletesebben elkészítse, Cs. K. Kamarás rangra emelni méltóztatott ő Cs. K. Felsége.

* * *

Hassáról így írnak: — Ő Felsége

méltóztatott követhetendő Urakat a' Kassai Püspöki Megyében Tiszteletbeli Kanonokoknak Olasz Ország Pegiai nevű Városában a' múlt Jun. 25 dik napján ki-nevezni, a' kik is Dec. hónapnak 28 - dik napján 10 órakor a' Kassai Püspöki fő templomban Fő Tisztel. Lábossy Mihály Lekéri Sz. Szoraphinus Apátura és a' Tekéntetes Kassai Káptalannak Kántorja, 's Kanonokja által beiktattattak, u. m:

1-ső. Fő Tiszt. Domaniczky János Sáros Vármegyében 48 esztendőktől fogva Sirokai Plébánus és egyszersmind Sirokai Districtusnak 20 esztendőktől fogva Vice Esperestje. Taxa nélkül.

2 - dik. Fő Tiszt. Vitlinszky Ádám, Aba-Újvármegyében Forró nevű Mezővárosban 40 esztendőktől fogva Plébánus, egyszersmind a' Szikszai Districtusnak 22 esztendőktől fogva Vice Esperestje. Taxa fizetéssel.

3 - dik. Fő Tiszt. Binnerth Kázmír, ki a' régi Kassai Seminariumban a' Nevendék Papságnak 4 esztendeig Al-Igazgatója, az Egri Presbyteriumban 8 esztendeig Professor, és Sáros Vármegyében 50 esztendőktől fogva Töltszéki Plébánus. Taxa nélkül.

Ugyan az itt nevezett Fő Tiszt. Urak az Installatió napján Szent-széki Assessoroknak is kinevezettek.

Tudományos Dolgok.

Hazánkban kijött vagy Hazánkat illető újabb könyvek megnevezése: —

Taschenbüchlein zur Elementar-Übersicht der Geographie und Länderkunde im Geiste des Christenthums. Zunächst für gebildete Familien, und Vaterländische Töchterschulen. Erstes Bändchen. Mathematische Geographie. Von Johann Ludwig Folnesics, Vorsteher einer Privat-Töchterschule, und Herausgeber der Zeitschrift: „Sonnenblume“ ein christlich-religiöses Zeitblatt für Freunde wahrer Menschenbildung“ — Ofen gedruckt mit königl. ungar. Univ. Schriften. 1819.

„Historia Regni Hungariae, breviter exposita a Joanne Szombathy. Sáros Patakini 1819.“ in octavo.

„De ortu et progressu Academiae Regiae Jaurinensis. Occasione Legum Juventuli Academiae publicatarum, prolusit Georgius Fejer, Praepositus, et Consiliarius, ac Superior Regius per Districtum literarium Jaurinensem Studiorum et Scholarum Director etc. etc. Jaurini 4-ta Nov. 1819. Typis Leopoldi Streibig.“

„Panegyricus, Francisci Augusti Caesaris ac Regis natali, Prid. Idus Febr. MDCCCXIX. In Regio majori Gymnasio Gyöngyösiensi, dictus, per ejusdem Gymnasii Regium Localem Directorem, plurium I. Cottum Tabulae Judiciarie Assessorum. Josephum Sznesznitzky Praesbyterum Dioecesis Vaciensis. Viennae 1819.“

Száz forint Conventió s pénzért adtak Váltó czédulában: —
 Jan. 14 - dikén 250 $\frac{1}{2}$ — 15 - dikén 250 $\frac{2}{3}$ — 17 - dikén 250 — forintot.